

3. Економіко-математичне моделювання: Навчальний посібник / За ред. О. Т. Іващука. – Тернопіль : ТНЕУ «Економічна думка», 2008. – 704 с.
4. Мормуль М. Ф. Математичний аналіз підприємницьких ризиків / М. Ф. Мормуль, О. М. Щитов, Д. М. Щитов, Л. А. Романчук, Т. А. Чупілко // SWorldJournal. – 2023. – № 18, Part 1. – С. 120-133. – Режим доступу: <https://www.sworldjournal.com/index.php/swj/article/view/swj18-01-020/3164> (дата звернення 25.09.2024).
5. Мормуль М. Ф. Аналіз підприємницьких ризиків статистичним методом / М. Ф. Мормуль, О. М. Щитов, Д. М. Щитов, Т. А. Чупілко // Organization of scientific research in modern conditions '2023: International scientific conference (USA). – 2023. – № 17-01. – С. 32-37. – Режим доступу: <http://dspace.opu.ua/jspui/bitstream/123456789/14269/2/Organization%20of%20scientific%20research%20in%20modern%20conditions%20%E2%80%982023.pdf> (дата звернення 27.09.2024).
6. Мормуль М. Ф. Методика та алгоритм прийняття рішень в умовах ризику та невизначеності / М. Ф. Мормуль, О. М. Щитов, Д. М. Щитов // SWorld Journal. – 2024. – № 24, part 2. – С. 34-46. DOI: 10.30888/2663-5712. – Режим доступу: <https://www.sworldjournal.com/index.php/swj/issue/view/swj24-02/swj24-02> (дата звернення 26.09.2024).

ВИКОРИСТАННЯ КРИПТОВАЛЮТ У СВІТОВІЙ ЕКОНОМІЦІ: РИЗИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Тарічева Маргарита
здобувачка вищої освіти

Макалюк Ірина
к.е.н, доцент

Кафедра економіки і підприємництва
Національний технічний університет України «Київський політехнічний
інститут імені Ігоря Сікорського», Україна

За останнє десятиліття криптовалюта стала важливим елементом сучасної фінансової системи, створюючи нові можливості для інвесторів, бізнесу та приватних осіб. Наразі налічується численна кількість різних криптовалют, серед яких Ethereum, DOGE, Litecoin, BNB та найбільш поширеним є Bitcoin. Ця монета була запущена у 2009 році і являла собою децентралізовану цифрову валюту, яка згодом набула значної популярності. Станом на січень 2022 року найбільша частка «майнінгу» Bitcoin припадала на США, які володіли 37,85 % загальної обчислювальної потужності, яку майнери надають мережі Bitcoin. До інших країн з помітними показниками «майнінгу» можна віднести Китай (21,11 %), Казахстан (13,22 %) та Канаду (6,48 %) [7]. Таке зростання інтересу викликано перевагою віртуальних активів здійснювати фінансові операції без посередників, таких як банки, та різних платіжних систем.

Bitcoin не прив'язаний до окремих національних валют або активів і його вартість не підтверджується практично нічим, окрім довіри його власників. Курс Bitcoin встановлюється на віртуальних біржах, де він обмінюється на реальні гроші. До світових бірж, на яких здійснюється цифровий обмін криптовалютами, відносять: «Binance», «Coinbase», «Bybit», «OKX», «KuCoin» та інші. Оскільки криптоактив не має прямої фізичної форми, гроші зберігаються в спеціальній базі даних під назвою «блокчейн». Варто відзначити, що блокчейн – це база даних, а саме децентралізована та розподілена технологія зберігання даних, яка записує інформацію у вигляді блоків, що пов'язані між собою в хронологічний ланцюг. Кожен блок містить дані, які захищені криптографією, і після запису в блокчейн ці дані стають незмінними, що забезпечує прозорість і безпеку операцій [6]. Також безпечність цифрових активів підтверджується їх способом зберігання, а саме використанням «гарячих» та «холодних» гаманців. «Гарячі» гаманці, такі як MetaMask та Trust Wallet, є зручними для щоденних транзакцій через постійне підключення до інтернету. Вони підтримують блокчейни та децентралізовані додатки, проте є вразливими до онлайн-загроз, що вимагає використання таких заходів безпеки як двофакторна аутентифікація та складні паролі. Для великих сум рекомендується використовувати «холодні» гаманці, а саме фізичні пристрої, де криптовалюта зберігається «офлайн». До найбільш популярних моделей відносять Ledger Nano X і Trezor Model T. Ці гаманці працюють без підключення до інтернету, що забезпечує захист від кібератак, та мають додаткові функції безпеки, такі як PIN-код та резервна фраза, для відновлення доступу до гаманця у випадку його втрати або пошкодження [3].

Як зазначає Josh Howarth [5] у 2024 році приблизно 562 мільйони людей по всьому світу володіють криптовалютою, що на 34 % більше, ніж у 2023 році (420 мільйонів осіб). Найвищі показники володіння криптоактивами спостерігаються в таких країнах як Об'єднані Арабські Емірати (25,3 % населення), Сінгапур (24,4 %), а також у США (15,5 %). Загальна ринкова вартість усіх криптовалют у 2024 році становить приблизно 2,02 трильйона доларів США, з яких найбільша частка належить Bitcoin – близько 1,14 трильйона доларів. Таке стрімке зростання кількості власників криптовалюти і капіталізації ринку свідчить про високий інтерес до цифрових активів як інвестиційного та платіжного інструменту.

Водночас зберігання та використання криптовалюти пов'язане з певними ризиками. Одним із найбільших ризиків є висока волатильність криптоактиву. Тобто ціна піддається постійному коливанню, тому інвестори можуть як швидко заробити, так і швидко втратити гроші. Такі коливання створюють серйозні ризики для інвесторів, оскільки важко прогнозувати вартість активу в довгостроковій перспективі. Також через відсутність державних гарантій криптовалюти не захищені від краху бірж чи різких змін у вартості, що робить їх менш стабільними у порівнянні з традиційними валютами. Таким чином, волатильність криптовалют також негативно впливає на економіку, оскільки підвищується рівень фінансової нестабільності на ринках.

Наступна проблема, яка характерна для криптовалют, – правове регулювання. Наразі відсутні уніфіковані та універсальні правові рамки для всіх учасників міжнародного ринку. Це пояснюється тим, що кожна країна по-різному провадить регуляторну політику стосовно віртуальних активів. Наприклад, Китай запровадив повну заборону на криптовалютні операції (проте, варто відзначити, що операції з криптовалютами у Китаї продовжують здійснюватися нелегально), тоді як інші країни, зокрема США, Австралія, Канада, Японія, легалізували обіг криптовалют. В Україні ж проводити операції з криптовалютою не заборонено, проте остаточно їх правила ще не легалізовані. Так, 15 березня 2022 року президент України підписав Закон «Про віртуальні активи» № 2074-ІХ від 17 лютого 2022 року [2], який набуває чинності з дня набрання чинності Законом України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо особливостей оподаткування операцій з віртуальними активами» (однак, станом на 01 вересня 2024 року набрання чинності законами ще не відбулося). Потенційно, Закон № 2074-ІХ є важливим для розбудови цифрової економіки України [1].

Ще однією проблемою є відсутність механізму контролю фінансових дій власників гаманців з боку держави. Високий рівень анонімності та захищеності транзакцій може створювати умови для використання криптовалюти в незаконній діяльності, такій як торгівля наркотиками, контрабанда, торгівля зброєю та людьми, а також фінансування терористичних угруповань. Окрім того, висока безпека блокчейну не може забезпечити повний захист криптовалюти від кібератак і шахрайств. Завжди є вірогідність втратити доступ до своїх криптоактивів через зломи криптобірж.

Проте, незважаючи на виклики, прогнозується, що роль криптовалют у світовій економіці зростатиме. На це вказує інтеграція її у фінансові установи. Наприклад, компанії Visa та Mastercard вже підтримують транзакції з використанням криптоактивів. Окрім великих гравців ринку деякі держави розглядають Bitcoin як альтернативний засіб для збереження своїх національних резервів, а саме зниження ризиків, які пов'язані із знеціненням валют та борговими кризами. Сальвадор став першою країною, яка інвестувала в Bitcoin на державному рівні. Основними мотивами були забезпечення доступу до банківських послуг більшої кількості населення, зменшення залежності від міжнародних грошових переказів та скорочення витрат на перекази, а також залучення іноземних інвестицій і створення нових робочих місць у сферах блокчейну та криптовалют [4]. Перспективи використання криптовалют матимуть важливі наслідки для країн, які прагнуть зменшити свою залежність від іноземної валюти та підвищити фінансову доступність. Досвід Сальвадору, а також країн з добре розвиненою туристичною інфраструктурою, таких як ОАЕ і Таїланд, також демонструє потенціал для залучення криптоінвесторів і туристів та стимулювання економічного розвитку.

Отже, використання криптовалют пов'язане як з певними ризиками, так і зі значними перспективами. Поширення практики обігу криптовалют у міжнародному цифровому просторі має супроводжуватися посиленням безпеки

та захищеності таких операцій. В свою чергу, це вимагає належного нормативно-правового регулювання, стабілізації та зниження волатильності криптовалют, а також активних інвестицій в освітні ініціативи для підвищення обізнаності громадськості про переваги та ризики використання віртуальних активів.

Список використаних джерел

1. Макалюк І. В. Токенізація цінних паперів: особливості та перспективи для України / І. В. Макалюк, М. О. Фалько, Н. В. Захаров // Ефективна економіка – 2023 – № 1. URL: <https://www.nauka.com.ua/index.php/ee/article/view/1036> (DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105.2023.1.34>).
2. Про віртуальні активи: Закон України від 17.02.2022 р. № 2074-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2074-20#Text> (дата звернення: 25.09.2024).
3. Best Cold Storage Wallets: 8 Safest Devices [Електронний ресурс] // CrypticEra. – Режим доступу : <https://walletreviewer.com/best-cold-storage-crypto-wallets/0/> (дата звернення: 25.09.2024).
4. Has El Salvador's Bitcoin Experiment Paid Off in 2024? [Електронний ресурс] // ZenLedger. – Режим доступу : <https://zenledger.io/blog/update-on-the-el-salvador-bitcoin-experiment/> (дата звернення: 25.09.2024).
5. Howarth J. How Many People Use Cryptocurrency? [Електронний ресурс] / Howarth J. // Exploding Topics (published: 11.07.2024). – Режим доступу : <https://explodingtopics.com/blog/cryptocurrency-stats>.
6. Pozhuieva, T. O., Buhrim, O. Y. Prospects and Risks of Using Cryptocurrency in the Modern Economic Space / Pozhuieva, T. O., Buhrim, O. Y. // Економічний вісник Державного вищого навчального закладу «Український державний хіміко-технологічний університет». – 2023. – №12. – С. 126–131. Режим доступу : <http://ek-visnik.dp.ua/wp-content/uploads/pdf/2023-2/Pozhuieva.pdf>.
7. The Statistics Portal [Електронний ресурс] // Statista. – Режим доступу: <https://www.statista.com/> (дата звернення: 25.09.2024).

ІНСТИТУЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ НА РИНКУ ЦІННИХ ПАПЕРІВ

Волошина-Сідей Вікторія

к.е.н.

Чилій Андрій

здобувач вищої освіти магістерського рівня

Кафедра економіки, менеджменту та фінансів

Миколаївський національний університет імені В.О. Сухомлинського, Україна

Інвестиції завжди були найважливішим засобом підвищення показників якості економічної діяльності як на мікро-, так і на макрорівнях, створення умов для подолання кризових ситуацій та здійснення структурних змін у

eoss-conf.com

ISSUE
Nº4

EUROPEAN OPEN
SCIENCE SPACE

COLLECTION OF SCIENTIFIC PAPERS

1st INTERNATIONAL
SCIENTIFIC
AND PRACTICAL
CONFERENCE

SCIENTIFIC RESEARCH:
MODERN INNOVATIONS
AND
FUTURE PERSPECTIVES

SEPTEMBER 30 - OCTOBER 2, 2024
MONTREAL, CANADA

